

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Міністерство освіти і науки України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 10

Рівне – 2023

Редакційна колегія:

Сверлюк Я.В. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Олексюк О.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Пелех Ю.В. – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

Mirosław Dymon – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

Лісова С.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Джус О.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Рибалко Л.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Прокоччук В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

Добровольська Р.О. – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Клепар М. В. – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

Лупаренко С.С. – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 6 від 29.06.2023 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. /
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 10. – 200 с.

ISBN 978-617-8260-06-4

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Димченко С.С.</i> Виконання текстологічних засобів музичної виразності (сучасних прийомів гри міхом) і їх роль у формуванні професійних якостей студентів-баяністів.....	5
<i>Овсіюк Н., Коханська С.</i> Особливості розвитку професійної культури майбутніх фахівців музичного мистецтва.....	17
<i>Кузик В.В., Крись О.П.</i> Розвиток вокально-хорових навичок учасника дитячого хору.....	24
<i>Сверлюк Я., Онищук В.</i> Сучасні вектори професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	31
<i>Сулержук А.А., Гумінська О.О.</i> Творча діяльність на індивідуальних заняттях в дитячій музичній школі.....	40
<i>Ужвинський М.Ю., Онищук Н.В.</i> Цифрові мистецькі технології як основа електронного музичного інструментарію.....	50
<i>Шинкарук А.В., Крись О.П.</i> Розвиток технічних навичок учнів-баяністів середніх класів дитячої музичної школи.....	56

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Колосюк С.В.</i> Використання ефектів звуку в кіно та телебаченні: історія та сучасні тенденції.....	65
<i>Мельничук С.Ф.</i> Музичне мистецтво в ракурсі викликів сьогодення: мистецтвознавчий аналіз.....	73
<i>Маковінська О., Ніколайчук І.</i> Вплив релігії на формування європейської органної культури.....	80
<i>Олійник Ю.Д., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Постаць Оксани Герасименко в сучасному бандурному мистецтві.....	86
<i>Пастушенко А.С.</i> Українська пісня в контексті світової музичної культури.....	94
<i>Турчин Г.</i> Художньо-виразні функції духових, струнних та ударних інструментів українського народного оркестру.....	102
<i>Ужвинський М.Ю., Ді Чжунге, Лі Цінжу.</i> Функції музики та шумів в театральній звукорежисурі.....	110
<i>Филітчук М., Панцюк В.</i> Регтайм як інструментальна форма раннього джазу.....	118
<i>Харитон І.М.</i> Творча фонема українського хорового диригента, педагога Володимира Пекаря.....	124
<i>Chepishko O., Mazur D., Zakhodiakin O.</i> Genesis of flamenco guitar art.....	132

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Буцяк В.І., Мазур Д.В., Сінкевич А.О.</i> Ігрові форми організації музично-ритмічної діяльності школярів	139
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Музично-творчий розвиток дошкільників засобами інструментального музикування	145
<i>Павлюк О.В., Крусь О.П.</i> Елементарне музикування: історія, сучасний досвід.....	153
<i>Рибак С.А., Гумінська О.О.</i> Розвиток музичної грамотності на уроках мистецтва в 5-6 класах ЗЗСО.....	163
<i>Ткачук А.Ю., Гумінська О.О.</i> Розвиток емоційно-ціннісного ставлення до музики учнів 5-6 класів.....	172
<i>Крижановська Т.І., Холод К.С.</i> Поліський фольклор як чинник активізації професійного інтересу майбутнього вчителя мистецтва.....	181
<i>Крижановська Т.І., Янкевич М.І.</i> Музичний розвиток підлітків засобами бандурного мистецтва.....	188
Про авторів	196

Davydov M. A. (2005) Istoriiia vykonavstva na narodnykh instrumentakh (Ukrainska akademichna shkola) [History of performance on folk instruments (Ukrainian academic school)]. Pidruchnyk dlia vyshchykh ta ser. Muz. Navch. Zakladiv. Kyiv: NMAU im. P. Chaikovskoho. 420 s.

Zheplynskyi B. M. (2006). Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy [History of performance on folk instruments (Ukrainian academic school)]. Kyiv: Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Tom 5. 536 s.

Skrypnyk H. (2006) Ukrainska muzychna entsyklopediia [Ukrainian music encyclopedia]. T. 1: [A – D]. Kyiv : IMFE NANU, 2006. 680 s.

Berehovi O. (2000) Uspishne turne talanovytoi bandurystky Oksany Herasymenko po Arhentyni [Ukrainian music encyclopedia]. Bandura. Niu-York. № 71 – 72. S. 41 – 47.

Vazquez O. (1986). Oksana y su Bandura [Oksana and Bandura]. Granma. La Habana (Cuba). 6 de mayo

Bystrytska O. (2004). Vykonavska ta pedahohichna diialnist Oksany Herasymenko [Performing and teaching activities of Oksana Gerasimenko]. Do istorii ukrainskoi bandurnoi pedahohiky. Naukovi visnyk NMAU im. P.I. Chaikovskoho. K.: [b. v.]. Vyp. 35. S. 270–276.

Juventud Rebelde (1988) Cuba. February 2

Nikolenko O. (2017) Metodyko-vykonavska spetsyfika fantazii dlia bandury u tvorchosti ukrainskykh kompozytoriv [Methodological and performance specifics of bandura fantasies in the work of Ukrainian composers]. Molod i rynek. № 3. S. 66-70.

Skrypnyk H. (2011) Ukrainska muzychna entsyklopediia [Ukrainian music encyclopedia]. T. 3: [L – M] Kyiv: IMFE NANU. 627 s.

Stadnyk N. (1999) Soniachnyi promin zi Lvova [Sunshine from Lviv]. Shliakh peremohy.

•

УДК 821.161.2-46

ORCID: 0009-0006-1561-0188

Пастушенко А.С.

УКРАЇНЬСЬКА ПІСНЯ В КОНТЕКСТІ СВІТОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. Українська пісня в світі – це відомості про загальнолюдські цінності нашого пісенного фольклору, велетенський матеріал, гідний подиву фактаж, що свідчить, коли, якими, дорогами проникла українська пісенна культура, в побут, музику, в художню писемність, наукові дослідження, словом, у розмаїте духовне життя сусідніх і далеких народів. Значення дослідження виходить за межі фольклористики. Воно добуває з народної пісні, як висловився Іван Франко, «духовний і національний фонд» для нашої культури, робить читача освіченішим у багатьох галузях мистецтва й народознавства. В дослідженні культуролог побачить немало такого, що здатне поглибити розуміння романтизму, історик відбере деякі важливі мотиви, зокрема, для характеристики боротьби поневолених слов'янських народів за національне відродження в минулому столітті, музикознавець осмислить фольклорні компоненти в творчості композиторів світової слави: Бетховена, Вебера,

Шуберта, Вагнера, Моцарта, Гайдна, Брамса, Ліста, Дворжака, Монюшка, Шопена, Шимановського, Бартока. А романіст знайде окреслені кількома штрихами, але які ж багаті й цікаві в підтексті портрети великих аматорів і патріотів українського мелосу, таких як чех Я. Коубек, німець Ф. Боденштедт, датчанин Т. Ланге, французька М. Шеррер, італієць Д. Чамполі. Кожен народ мав і має свої не тільки естетичні, а й громадсько-політичні потреби в засвоєнні здобутків культури іншого народу. Так, для чехів чи для болгар українська пісня стала в минулому столітті маніфестом всеслов'янської значущості, міжнародного братерства, аргументом виборювання національної незалежності, а для багатьох німецьких поетів, як про це писав ще Іван Франко, та пісня була протестом проти міщанської затхлості та ідеологічної догми, оскільки сама Україна за інерцією з минулих віків сприймалася передовими силами як «синонім волі». Отже, наш фольклор в різних історичних ситуаціях та в різних народів відігравав ту ж роль, яку призначено йому виконувати на батьківщині. У дослідженні не бракує відгуків на адресу українського народного мелосу, до того ж суперлятивних і одностайних. Тож треба з розумінням ставитися до чужих похвал і пам'ятати: якщо для світу українська пісня є дивиною мистецтва, то для нас вона не тільки естетична категорія, а й хліб і пам'ять, джерело життя, основа національної свідомості.

Ключові слова: українська пісня, духовність, культура, естетичне та патріотичне виховання, пісенна спадщина, національне відродження, фольклорні компоненти.

Abstract. A Ukrainian song in the world is information about the universal values of our song folklore, a huge material, an admirable fact that shows when and by what routes Ukrainian song culture penetrated into everyday life, music, artistic writing, scientific research, in short, into various spiritual life of neighboring and distant peoples. The significance of the study goes beyond folkloristics. It derives from folk song, as Ivan Franko put it, "spiritual and national fund" for our culture, makes the reader more educated in many fields of art and ethnology. In the research, the culturologist will see a lot that can deepen the understanding of romanticism, the historian will select some important motifs, in particular, to characterize the struggle of the enslaved Slavic peoples for national revival in the last century, the musicologist will understand the folklore components in the works of composers of world fame: Beethoven, Weber, Schubert, Wagner, Mozart, Haydn, Brahms, Liszt, Dvorak, Monyushko, Chopin, Szymanowski, Bartok. And the novelist will find portraits of great amateurs and patriots of Ukrainian melos, such as the Czech J. Koubek, the German F. Bodenstedt, the Dane T. Lange, the French M. Scherrer, the Italian D. Ciampoli, outlined with a few strokes, but what a rich and interesting subtext. Each nation had and has its own not only aesthetic, but also social and political needs in assimilating the achievements of another nation's culture. Thus, for Czechs and Bulgarians, in the last century, the Ukrainian song became a manifesto of all-Slavic significance, international brotherhood, an argument for the struggle for national independence, and for many German poets, as Ivan Franko also wrote about it, that song was a protest against bourgeois stuffiness and ideological dogma, since Ukraine itself was perceived by advanced forces as a "synonym of will" by inertia from past centuries. Therefore, our folklore in different historical situations and among different peoples played the same role that it was assigned to perform in the homeland. In the study, there is no shortage of feedback on the Ukrainian folk melos, moreover, superlative and unanimous. Therefore, one must be understanding of other people's praises and remember: if for the world

Ukrainian song is a wonder of art, then for us it is not only an aesthetic category, but also bread and memory, a source of life, the basis of national consciousness.

Key words: Ukrainian song, spirituality, culture, aesthetic and patriotic education, song heritage, national revival, folklore components.

Постановка проблеми. Українська пісня у колі інших народів, її оцінка найвизначнішими діячами, те захоплення, яке вона викликає у слухачів, свідчать, що український народ не тільки сприймав все краще з культури інших націй, а й творив своє і подарував світові оригінальні духовні здобутки. Інтернаціональні, взаємини завжди обопільні і в цьому їхня перевага, адже кожний учасник цього процесу взаємозбагачується. Роль пісні в культурному взаємообміні між народами світу на різних етапах розвитку людської цивілізації була різною і визначалася як розвитком суспільних формацій, станом класових відносин, так і досягненнями в галузі філософії, науки, мистецтва, рівнем суспільної свідомості взагалі. Український народ підтримував постійні культурні контакти зі Сходом, з народами Азії; із Заходом – з народами Європи. На європейському континенті наші пісні й думи набули значно більшої популярності і полишили помітніший слід ніж в культурі інших народів.

Відомо, що жодний народ не творив і не творить своєї культури ізолювано від інших націй; не розвиваються відрубно, замкнуто і поезія, пісня, музика. Інтернаціональні творчі зв'язки, взаємообмін здобутками духовної діяльності – явище досить давнє і притаманне кожній культурі. Значення і роль, української пісні та думи в духовному житті народів світу не обмежується тільки доброю славою. Пісенна поезія принесла до; всесвітнього мистецтва самобутність ліричного настрою, художні образи, філософські судження, поетичні форми, ритмічні засоби і багатство мелодій. Оце своєрідне, нове, невідоме цікавить у першу чергу близьких і далеких сусідів. У багатьох випадках пісня приходить до них не лише як «гість», а й стає засобом оновлення явищ рідної культури. Пісенні твори не тільки перекладаються, а й засвоюються, зазнавши відповідного шліфування. Важливим у цьому процесі є те, що явище взаємозбагачення відбувається природним шляхом, поминувши сліпе наслідування інонаціонального. Таким шляхом збагачував і збагачує свою пісенно-музичну культуру й український народ.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Ґрунтовні наукові пошуки в цій галузі та праці педагогів минулого свідчать про те, що проблеми духовності особистості були актуальні та розглядалися і багато років тому. Магічну силу має народна пісня – невід'ємна частка історії, соціального життя, побуту кожного народу. Її суспільне значення, природну довершеність і красу звеличили найвидатніші поети світу, про неї писали вчені, політичні діячі, митці, імена яких вкарбовані на скрижальях світової культури. Пісня надихала і живила творчий геній письменників і музикантів, художників і мислителів, складаючи величезний мистецький доробок

народу – колективного поета і композитора. В неї творець вкладав багатство душі, свій темперамент, суспільні ідеали та естетичні вподобання. У пісні найповніше розкривається історична сутність народу, його характер і безсмертний творчий геній. Отже, про народ судять, виходячи з його пісенної спадщини – основи духовної культури нації.

Творчість українських митців М. Лисенка, М. Леонтовича, К. Стеценка та інших називалась «новим словом у музиці». Активними пропагандистами української народної музики у світі в свій час стали С. Крушельницька, О. Руснак, О. Мишуга, М. Менцінський, які до програм своїх концертів за кордоном постійно включали рідні пісні і їх блискучим виконанням підносили мистецьку вартість українського фольклору. Ці свята музики не були випадковими: наступав новий період у «міжнародній біографії» української пісні.

Мета статті – полягає в усвідомленні того, що наш народ, невмирущий творець пісень і дум, пам'ятав не тільки свою трагічну минувшину, але й необхідність боронити своє існування в майбутньому. Пісні й думи були не тільки допоміжною, а по часті єдиною зброєю, єдиним захистом, єдиним гарантом його безсмертності. Ґрунтовно ілюструвати дорогу для нас істину про те, що пісня – один з найважливіших засобів єднання і взаєморозуміння народів.

Виклад основного матеріалу. Українська пісня за кордоном – тема велика і за обсягом явищ та матеріалів, і за проблематикою та напрямками досліджень. Опрацьовуючи зібране, нам довелося звертати увагу, в першу чергу, на такі питання, як: проникнення українських пісень у побут інших народів; традиції цього явища; як відобразилася пісенно-музична творчість України в культурі Європи й інших континентів; зв'язки літератур інших народів з українською пісенною поезією; українська пісня в творчості композиторів світу; переклади й критична оцінка пісень та дум письменниками, музикознавцями, вченими світу. При цьому було важливим з'ясувати, що в нашій пісенно-музичній спадщині іноземним дослідникам видалися найоригінальнішим, самобутнім, вартим уваги.

Апологетика природи і природності в житті й мистецтві – характерна для поглядів багатьох діячів культури і науки тої доби. А оскільки жага пізнання нових світів закликала до безпосереднього знайомства з ними, то у своїх мандрах діячі, які побували в Україні, звертали увагу на наші пісні. Коли ж виникало бажання ближче пізнати своїх східних сусідів, описи подорожей на Схід стають такими ж популярними, як і описи заморських земель. Мандрівники, послы, члени різних посольств, монахи, студенти, буваючи в Україні, по змозі описують її природу, економіку, військові традиції, побут, звичаї, мистецтво і рідше – мову та пісню. І Майже у всіх країнах з'являються тоді видання, присвячені Україні. Набагато зростає інтерес до нашого краю і завдяки перемогам козацького війська у боротьбі з Кримським ханством і Османською імперією. За доби Відродження

з'явилися й перші записи текстів українських пісень. («Дунаю, Дунаю...» в Граматиці чеха Яна Благослава) і фрагменти нотних записів українських мелодій (у чеських збірниках духовних пісень). Багато місця посідає українська дума і пісня у польських джерелах XVI століття, а також у німецьких, особливо лютневих табулятурах, де збереглося кілька українських мелодій то під заголовком «козачок», а то й просто як «рутенські» танці або приспівки (коломийки). Як засвідчують листи французьких духовних осіб XVII століття до короля, пісні українських козаків-невольників справляли на європейців сильне враження як твори великої мистецької ваги. Українські думи спричинили виникнення не тільки поетичних жанрів під такою ж назвою (у Польщі), а й музичних творів, що також називалися «думи». Починаючи з XVI століття Європа відгукується про українську пісню з пістетом.

Пісня стає джерелом для письменників, своєрідним і ефективним засобом збагачення літератури та її мови. Це був переламний етап не тільки в естетиці, а й в ідеології. Починається вивчення селянської цивілізації, яка витворила скарби пісенної поезії. Фольклор, мову, народні традиції вважають складовою частиною історії народу. Великою популярністю в середовищі пре романтиків і романтиків користувалися ідеї Й. Гердера (1744-1803), одного з найбільших прихильників і популяризаторів народної пісні. Вчений висунув тезу, що джерела історії й мистецтва слід шукати в середовищі простого люду. В народній поезії – душа народу, а оскільки трудящий люд є найчистіша частина нації, то і душа нації – в народі, в його піснях. Співці, барди, кобзарі – голос народу. Народна поезія має велику історичну і естетичну цінність, її треба записувати, видавати, вивчати. Збирати і видавати пісні/національний обов'язок кожного свідомого громадянина.

В другій половині XIX століття набагато ширше й докладніше за межами України, в країнах Європи та США обговорювалися фольклористичні видання. Добру славу здобули книжки В. Антоновича та М. Драгоманова, П. Чубинського, І. Рудченка, Б. Грінченка, «Етнографічний збірник», упорядкований І. Франком та В. Гнатюком. Тут варто підкреслити, що М. Драгоманов у роки своєї еміграції багато зробив для популяризації української пісні в Європі; за його ініціативою й порадами в другій половині минулого століття за межами України були опубліковані численні статті та переклади з українського фольклору. Поруч історико-філологічних розвідок про українську народну поезію тоді ж виходять й музикознавчі праці, в яких порушуються питання, пов'язані з специфікою вивчення української народної музики та її мелосу (праці чеха Л. Куби, англійця Ф. Бартілетті, німецьких та австрійських музикознавців. Сенсаційними стали виступи хору О. Кошиця під час його гастролей в 1919-1920 роках. Європа ніби заново відкривала «музичні скарби» українського народу, Відкривала розумом і почуттями, що виникали під впливом звуків «могутнього органа». Захопленими відгуками рясніли тоді, газети й журнали

Англії, Франції, Бельгії, Голландії, Австрії, Швейцарії, автори яких закликали звертатись до народних музичних джерел, а найперше – створювати хори народного співу та обробляти для них фольклорний мелос, наслідуючи тут добрий приклад М. Леонтовича. Рецензенти вважають, що орієнтуватися слід не тільки на західну музику, а й слов'янську, зокрема українську, яка відкриває перспективу для композиторської творчості.

З кожним роком зростає авторитет України, ширшали її міжнародні контакти, особливо після того, як стала вона членом ООН. За кордоном прагнули мати конкретніше уявлення про наше мистецтво. У зв'язку з цим побільшала кількість збірників українських пісень мовами народів світу. Живе слово пісні доносили до інших народів хорові колективи та видатні виконавці. Перше турне за кордон, зокрема до Франції, здійснила у 1929 році Державна заслужена хорова капела «Думка». Преса писала тоді про цей колектив як про «капелу всесвітньої слави». Значну частину її репертуару французька фірма «Колумбія» записала на грамплатівку.

Багато зробив для популяризації української пісні за кордоном Державний український народний хор імені Григорія Верьовки. Перший виїзд цього колективу за кордон, зокрема до Румунії, відбувся у 1952 році. Згодом хор відвідав у різні роки Польщу, Фінляндію, Бельгію, Люксембург, Німеччину, Югославію, Мексику, Канаду, Чехію, Словаччину, Францію, Швейцарію, Іспанію, Португалію та інші країни, і скрізь його виступи мали величезний успіх.

Український народний хор імені Григорія Верьовки сколихнув світ своїм незвичайним мистецтвом та викликав гаряче схвалення досягнень Українського пісенного мистецтва. Ще і ще раз музикознавці різних країн наголошували: «Україна має найбільший у світі фольклор»; «народ, який має такі духовні скарби, не може чинити зло» та інші.

З грандіозним успіхом відбулися гастролі у Польщі, Румунії, Болгарії, Чехії, Словаччині, Японії державної заслуженої капели бандуристів. Одночасно з мистецькими колективами нашу пісню з успіхом популяризували народний артист Д. Гнатюк, народна артистка Б. Руденко, співом якої захоплювалися у Англії, Америці, Японії. Чарували іноземних слухачів, виконанням українських пісень Б. Гмиря, З. Гайдай, М. Гришко, Є. Мірошниченко, Є. Чавдар, А. Солов'яненко і сестри Байко та інші митці.

Кобзарі, лірники, сопілкарі в XVI-XVII століттях стали популярними в Україні і Польщі, однак їх пісенний репертуар був близький і часто мішаний що до мовного аспекту, принаймні у тих виконавців, котрі мандрували на польських землях. Мандровані музики були не тільки людьми, які розважали публіку, а й сприймалися як носії моральних, історичних цінностей; вони поширювали найсвіжіші новини і були, як висловився польський учений К. Войціцький, живим втіленням літопису свого краю.

До Австралії українська пісня йшла не безпосередньо з України, а через Європу і головним джерелом її пізнання були англійські, канадські,

частково німецькі, а згодом американські друковані джерела. Українська пісня з Європи мандрувала в США, Канаду, а вже звідти різними шляхами і засобами ставала відомою і на п'ятому континенті. Звичайно, її уже сприймали у перекладах та переказах. Оскільки пісня «Їхав козак за Дунай» була одним із перших українських музичних творів, з яким познайомилися в Англії (надруковано в Лондоні з нотами 1816 року), то її незабаром було вивезено і на п'ятий континент, де в німецько-англійській інтерпретації твір С. Климовського почав своє нове життя. У такій редакції «Їхав козак за Дунай» почали засвоювати і мешканці Австралії.

Висновки. Ведучи мову про поширення українських пісень в побуті інших народів, слід мати на увазі принаймні два, хоча й близькі, але відмінні явища: пісня-гість у побуті народу, і пісня, що пройшла асимілятивні процеси і стала своєю на пісенному ґрунті народу. Так акліматизувалися українські пісні в Данії, Німеччині, Польщі, Чехословаччині, Америці, Австралії і навіть Японії та Африці. Подібний процес спостерігаємо і в житті українців, які сприйняли деякі пісні інших народів.

Список використаної літератури

- Нудьга Г. (1989) Українська пісня в світі. Музична Україна. Київ. С. 74 – 85.
- Штендера Є. (1996) Літопис української повстанської армії. Спільне українсько-канадське підприємство «Літопис УПА». Торонто, Львів. С. 6 – 8.
- Франко І. (1986) Зібрання творів. У 50 т. Т. 43. Київ. С. 248 – 280.
- Верба А. (1965) Перша українська школа в польській літературі. *Наша культура*. Київ. С. 130 – 132.
- Кирчів Р. (1963) Українська пісня в творчості польських письменників доби Просвіщення. Міжслов'янські фольклористичні взаємини. Київ. С. 196 – 207.
- Франко І. (1980) Юзеф Богдан Залевський. Збір-творів. У 50 т. Т. 27. Київ. 29 с.
- Доленга-Ходаковський З. (1974) Українські народні пісні в записях З. Доленги-Ходаковського. Київ. С. 205 – 207.
- Глинський І. (1959) Словацький і усна поезія України. Народ творчість та етнографія. Київ. 71 с.
- Франко І. (1980) Зібрання творів. У 50 т. Т. 10. Київ. 385 с.
- Желіховський С. (1962) Кароль Шимановський і Україна. *Наша культура*. Київ. 5 с.
- Франко І. (1984) Студії над українськими народними піснями. Зібрання творів. У 50 т. Т. 42. Київ. 48 с.
- Возняк М. (1937) Українські пісні в польських виданнях XVII ст.. Записки наукового товариства ім. Т.Шевченка. Львів. 155 с.
- Колесса Ф. (1931) Карпатський цикл народних пісень (спільних українцям, словакам, чехам і полякам). Прага. С. 80 – 85.
- Пачовський Т. (1958) Іван Франко про «українську школу» в польській літературі. *Слов'янське літературне єднання*. Львів С. 23 – 41.
- Кирчів Р. (1965) Україніка в польських альманахах доби романтизму. Український фольклор у польській літературі (період романтизму). Київ. 67 с.

References

- Nudha H. (1989) *Ukrainska pisnia v sviti* [Ukrainian song in the world]. *Muzychna Ukraina*. Kyiv. S. 74 – 85.
- Shtendera Ye. (1996) *Litopys ukrainskoi povstanskoi armii* [Annals of the Ukrainian insurgent army]. *Spilne ukrainsko-kanadske pidpriumstvo «Litopys UPA»*. Toronto, Lviv. S. 6 – 8.
- Franko I. (1986) *Zibrannia tvoriv* [Collection of works]. U 50 t. T. 43. Kyiv. S. 248 – 280.
- Verba A. (1965) *Persha ukrainska shkola v polskii literaturi* [The first Ukrainian school in Polish literature]. *Nasha kultura*. Kyiv. S. 130 – 132.
- Kyrchiv R. (1963) *Ukrainska pisnia v tvorchosti polskykh pysmennykiv doby Prosvishchennia* [Ukrainian song in the works of Polish writers of the Enlightenment]. *Mizhslovianski folklory-stychni vzaiemyny*. Kyiv. S. 196 – 207.
- Franko I. (1980) *Yuzef Bohdan Zalevskiy* [[Yuzef Bohdan Zalevskiy]]. *Zibr-tvoriv*. U 50 t. T. 27. Kyiv. 29 s.
- Dolenha-Khodakovskiy Z. (1974) *Ukrainski narodni pisni v zapysakh Z. Dolenhy-Khodakovskoho* [Ukrainian folk songs in the records of Z. Dolenga-Khodakovskiy]. Kyiv. S. 205 – 207.
- Franko I. (1980) *Zibrannia tvoriv* [Collections of works]. U 50 t. T. 10. Kyiv. 385 s.
- Hlynskyi I. (1959) *Slovatskyi i usna poeziia Ukrainy* [Slovak and oral poetry of Ukraine]. *Narod tvorchist ta etnohrafii*. Kyiv. 71 s.
- Zhelikhovskiy S. (1962) *Karol Shymanovskiy i Ukraina* [Karol Szymanovsky and Ukraine]. *Nasha kultura*. Kyiv. 5 s.
- Franko I. (1984) *Studii nad ukrainskymy narodnymy pisnia-my* [Studies on Ukrainian folk songs]. *Zibrannia tvoriv*. U 50 t. T. 42. Kyiv. 48 s.
- Vozniak M. (1937) *Ukrainski pisni v polskykh vydanniakh XVII st.* [Ukrainian songs in Polish editions of the 17th century]. *Zapysky naukovoho tovarystva im. T.Shevchenka*. Lviv. 155 s.
- Kolessa F. (1931) *Karpatskyi tsykl narodnykh pisen (spil-nykh ukrainsiam [], slovakam, chekham i poliakam)* [Carpathian cycle of folk songs (common to Ukrainians, Slovaks, Czechs and Poles)]. Praha. S. 80 – 85.
- Pachovskiy T. (1958) *Ivan Franko pro «ukrainsku shkolu» v polskii literaturi* [Ivan Franko on the "Ukrainian school" in Polish literature]. *Slovianske literaturne yednannia*. Lviv S. 23 – 41.
- Kyrchiv R. (1965) *Ukrainika v polskykh almanakhakh doby ro-mantyzmu* [The Ukrainian woman in the Polish almanacs of the age of romanticism]. *Ukrainskyi folklor u polskii literaturi (period romantyzmu)*. Kyiv. 67 s.
-

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 10

Відповідальний за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 30.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,62. Наклад 100 пр. Зам. 50.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».